

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Yhteenvetoa Liiketoiminta ja hallinto -toimialatilaisuuden 15.9.2025 asiantuntijanäkemyksistä

Toimialaryhmään kuuluvat tukkukauppa sekä vähittäiskauppa ja kaupan yhteydessä tarjottavat palvelut, rahoitus- ja vakuutusala, erilaiset liike-elämän palvelut, lainopillinen ja taloudellinen konsultointi, markkinointi- ja mainospalvelut, henkilöstön hankintaan ja taloushallintoon liittyvät palvelut sekä erilaiset julkiseen hallintoon liittyvät tehtävät kuten julkishallinnon organisaatioiden yleishallinnollinen toiminta sekä yhteiskunnan ja talouden ohjaus.

Toimialatilaisuudessa keskityttiin toimialan yksityissektorin näkymiin.

Liiketoiminta ja hallinto – Näkymiä

- Lappi on kansainvälisesti vetovoimaisempi kuin muu Suomi.
- Kausivaihtelut ovat Lapissa merkittäviä työvoimatarpeiden ja työvoiman saatavuuden näkökulmasta.
- Yhä useammin työ tehdään etänä. Isojen työnantajien päätoimipaikat voivat olla muualla ja työ tehdään Lapissa tai toisin päin. Etätyön lisääntyminen vaikuttaa myös Lapin verotuloihin.
- Toimialaa haastaa asuntopula ja julkisen liikenteen riittämättömyys, jotka vaikuttavat myös yritysten ja työntekijöiden houkutteluun.
- Matkailun kasvu heijastuu myös liikelatouden alalle, mutta kehityksessä on alueellisia eroja.
- Kaupan alalla tilanne on aika tasainen: kotimaisten asiakkaiden ostokäyttäytyminen on vielä säästölinjalla ja epävarmuus vaikuttaa rahankäyttöön. Käännettä odotetaan, mutta myynnin kääntyminen positiiviseksi ei näyttäydy ensimmäisenä rekrytoinneissa.
- Henkilöstöpalveluala on puskuriala, jossa näkyy nousut ja laskut – Lapissa pärjätty muuta maata paremmin
- Keskeinen kehityshaaste on varmistaa, että suurempi osa arvoketjusta sijaitsee ja jää alueelle. Tämä edellyttää parempaa arvoketjujen tunnistettavuutta, verkostojen koordinoitua ja pk-yritysten kyvykkyyksien vahvistamista.
- TKI-laki ohjaa kohti 4% tavoitetta ja TKI:n osalta nyt on momentum. Mahdollistaa sekä eri toimialojen yritysten kasvun ja kehittymisen, että kehittämisspalveluihin suuntautuneiden yritysten potentiaalisen liiketoiminnan kasvun.

Liiketoiminta ja hallinto – Näkymiä

- Kaksoissiirtymä (vihreä + digitaalinen) sekä New European Bauhaus -aloitteen ja kiertotalouden integrointi avaavat kysyntää asiantuntijapalveluille. Organisaatiot tarvitsevat apua toimintamallien, tuotteiden ja palveluiden kehittämisessä – tässä on potentiaalia etenkin niille, jotka osaavat yhdistää sääntelyn, innovaation ja käytännön toteutuksen.
- Haasteena on, onko yrityksillä ja julkisilla organisaatioilla riittävästi osaamista ja resursseja ostaa asiantuntijapalveluita tai palkata erikoisosaajia. Tämä määrittää markkinan kasvun tahdin.
- Lapin vahva matkailun kasvu luo kysyntää uusille asiakaslähtöisille tuotteille ja palveluille. Asiantuntijoita löytyy, mutta ovatko matkailuyritykset valmiita investoimaan kehittämiseen ja muotoiluun, vai jääkö se reaktiiviseksi toiminnaksi?
- TE-palvelu-uudistus, Hyvinvointialueen tarpeet ja kuntien muuttunut rooli pakottavat uudistamaan rakenteita ja toimintamalleja. Tämä (voi) kasvattaa osaltaan myös konsulttipalveluiden tarvetta. Kysymys kuuluu, pääsevätkö lappilaiset toimijat hyötymään, vai vievätkö isot kansalliset konsulttitalot pääosan markkinasta?
- Lapilla on mahdollisuuksia kehittää ratkaisuja, jotka hyödyntävät samoja teknologioita ja toimintamalleja eri sektoreilla (esim. energia, kaivokset, matkailu, turvallisuus). Tämä heijastuu myös konsultointipalveluiden kysyntään. Onko meillä valmiudet vastata jostain näkökulmasta tähän markkinaan? Ohjataanko tähän teemaan tulevaisuudessa vahvemmin myös julkista rahoitusta?

Liiketatoiminta ja hallinto – Työmarkkinoista

- Muutokset voivat olla isoja kasvukeskusten ulkopuolella. Puolitoista vuotta sitten työvoiman kysyntää oli merkittävästi enemmän kuin puoli vuotta sitten – tilanteet vaihtelevat merkittävästi ja sen vuoksi myös kv-rekrytointia tulee jatkaa.
- Rovaniemellä opiskelijakaupunkina esim. myyjiä on hyvin saatavissa, mutta etenkin pienillä paikkakunnilla ja matkailukeskuksissa myyjistä on pulaa. Itsepalvelu voi keventää työvoimapulan painetta. Kaupan ala on opiskelijoille läpikulkuala.
- Toimiala on laaja ja työllistyminen Lappiin on hyvää, mutta myös aivovuotoa on muualle Suomeen.
- Tarvetta on erityisesti toisen asteen osaajille, mutta työelämään tulevien työelämävalmiudet huolettavat työnantajia.
- Pula tilintarkastajista on selkeä, kun Lapissa ei enää valmistu kauppatieteilijöitä. Kirjanpidon ja talouden asiantuntijatyö on työvoiman saatavuuden osalta tasapainossa. Yleissihteereistä on ylitarjontaa ja tekoäly helpottaa työtaakkaa.
- Henkilöstöpalveluyritysten oman henkilöstön vaihtuvuus on pientä.
- Myyntiedustajat, puhelinpalveluneuvojat, puhelin- ja asiakaspalvelukeskusten myyjien osalta kohtaanto-ongelma ei ole maantieteellinen.

Liiketoiminta ja hallinto – Osaamisesta

- Toisen asteen opiskelijoille työelämäjaksopaikkoja on asiakaspalvelu- ja myyntitehtävissä, mutta taloushallinto, tilitoimisto ym. alat ovat haastavampia (vuodenaika ja tutkinnonosat vaikuttavat)
- Valmistuneet ovat työllistyneet hyvin. Taloushallintopuolen aikuisemmat alanvaihtajat ovat työllistyvät nopeammin.
- Ala on jatkuvasti muuttuva ja vaatii panostamista osaamisen kehittämiseen.
- Erityisosaamisesta ja kirjanpito/taloushallinto-osaamisesta on pulaa.
- Kielitaito-osaamista tarvitaan, mm. kiinan kieli.
- Digitalisaatio ja tekoäly vaikuttavat alan osaamistarpeisiin.
- Yrityksillä on varovaisuutta henkilöstön kouluttamiseen esim. esihenkilötyöhön, koska riskinä nähdään työpaikan vaihtaminen koulutuksen jälkeen.

Liiketoiminta ja hallinto – Kansainvälisyydestä

- Kv-työvoiman houkutteluun tulee panostaa jatkuvasti ikääntymisen ja eläköitymisten vuoksi, vaikka työvoimapula Suomessa helpottaisikin. Isoimmat toimijat rekrytoivat kv-osaajia, mutta osa yrityksistä tarvitsee äidinkielen tasoista osaamista.
- Alueellinen kilpailukyky riippuu siitä, kuinka sujuvaksi Lapissa voidaan rakentaa työllistymisen ja asettumisen polku. Alueen ulkopuolelta tulevan / kansainvälisen työvoiman houkuttelu ja palveluiden integrointi yhdeksi selkeäksi kokonaisuudeksi on ratkaisevaa. Alueelle muuttamisen ja tänne integroituminen täytyy olla kaikin puolin helppoa ja vaivatonta.
- Kv-rekrytointi on lisääntynyt ja lisääntyy Lapinkin yrityksissä. Uskallus rekrytoida ensimmäinen kv-työntekijä madaltaa kynnystä rekrytoida myös jatkossa. Kv-työvoimaa käyttäneet yritykset ovat olleet erittäin tyytyväisiä kv-rekrytointeihin.
- Lapin veto- ja pitovoimatekijöitä kehitetään kv-osaajien houkuttelussa. Epäkohtien esiin nostaminen on myös tärkeää.
- Työpaikkojen kielitaitovaatimukset on tunnistettu ja kv-opiskelijoita pyritään tukemaan kielen oppimisessa. Yrityksissä käännetään puhekieli usein englanniksi kv-opiskelijoiden kanssa. Suomen kielen käyttäminen edistäisi kielen oppimista.
- Kv-opiskelijat saavat helposti töitä opintojen aikana mm. matkailualalta. Valmistumisen jälkeen pidempiaikaisen työpaikan saaminen Lapissa on kuitenkin haastavaa ja erityisesti kielitaitovaatimukset nousevat esiin. Tällöin he siirtyvät usein muualle Suomeen tai toiseen maahan.

Lisäksi Työvoimabarometri -sivustolla

(<https://tyovoimabarometri.fi/>)

Työvoimabarometri -sivustolta löytyy:

- tiivis kuvaus kehitysnäkymistä
- työvoiman saatavuutta kuvaava kartta
- tunnistetut merkittävimmät työvoimapula-ammattit ja osaamistarpeet vuoden aikajänteellä
- Lapin lisäksi käyttäjä pystyy tekemään tarkasteluja muilta alueilta